

Analýza výsledků krajských voleb 2020

Autoři: PAQ Research (D. Prokop, T. Hovorka a J. Komárek)

Zpracováno pro CNN Prima NEWS (základní výsledky prezentovány v den voleb)

OBSAH

ANOTACE	2
POPIS VÝZKUMU.....	2
1. ÚVODNÍ DESKRIKCE: VÝSLEDKY STRAN V TYPECH OBCÍ	4
2. VLIV EKOLOGICKÝCH (REGIONÁLNÍCH) FAKTORŮ NA MOBILIZACI VOLIČŮ	8
3. VLIV EKOLOGICKÝCH (REGIONÁLNÍCH) FAKTORŮ NA ZISKY JEDNOTLIVÝCH STRAN	12
A. ANO 2011	12
B. SPD	13
C. STŘEDOPRAVÉ KOALICE (ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN)	14
D. ČSSD	16
E. KSČM	17
F. PIRÁTI.....	18
4. SHRNUÍ.....	19

Anotace

Jak souvisel podíl exekovaných osob v obci s podporou jednotlivých stran v krajských volbách 2020? Mělo rozšíření covidu-19 v regionu vliv na volební účast? Kde se mobilizovali voliči a kde naopak zůstali doma? Jak se lišily zisky stran v malých obcích a velkých městech? Na tyto a další otázky ohledně krajských voleb 2020 jsme hledali odpovědi v naší analýze pro CNN Prima News, která doplňuje základní výsledky publikované ve vysílání volebního studia v sobotu 3. října.

Popis výzkumu

Cílem naší analýzy bylo podívat se na výsledky krajských voleb 2020 v kontextu různých sociodemografických ukazatelů jednotlivých mikroregionů. Podle dostupnosti dat jsme vytvořili databázi na úrovni obcí, popřípadě obcí s rozšířenou působností (ORP). Sledovali jsme konkrétně tyto třídící proměnné:

- nezaměstnanost v srpnu 2020 (úroveň obec) – zdroj: MPSV
- podíl obyvatel v exekuci v roce 2019 (úroveň obec) – zdroj: Exekutorská komora
- podíl nakažených covidem-19 týden před volbami (úroveň ORP) – zdroj: MZ
- podíl obyvatel s VŠ titulem (úroveň ORP) – zdroj: ČSÚ
- počet obyvatel obce 31. 12. 2019 – zdroj: ČSÚ
- kdo vyhrál 2. kolo prezidentských voleb 2018 – zdroj: ČSÚ

U vzdělání jsme získali data ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 a extrapolovali o vývoj na krajské úrovni podle dat z Výběrového šetření pracovních sil 2011 až 2018.

Za účelem jednoduché vizualizace jsme provedli hrubou analýzu, kdy jsme seřadili obce podle jednotlivých třídících proměnných a rozdělili je do 3 skupin (kromě případu prezidentských voleb). Rozdělení jsme provedli tak, aby každá skupina měla srovnatelný počet obyvatel. Následně jsme sledovali, jak se lišily zisky stran a volební účasti v horním a dolním „tercilu.“ Například u nezaměstnanosti jsme tak analyzovali, jak se lišily zisky jednotlivých stran a volební účast v obcích, které spadají do skupiny s nejnižší nezaměstnaností a v obcích, které spadají do skupiny s nejvyšší nezaměstnaností. Zároveň jsme kontrolovali, jak se zisk a volební účast v těchto skupinách liší od krajských voleb v roce 2016. Mohli jsme tak např. pozorovat, jak se vyvíjel volební zisk hnutí ANO 2011 v obcích s vysokou nezaměstnaností mezi lety 2016 a 2020.

Jelikož mnoho stran kandidovalo v různých krajích a pod různými názvy, sdružovali jsme zisky těchto volebních uskupení podle toho, jaká parlamentní strana v nich účinkovala. V případě ODS, KDU-ČSL, TOP 09 a STAN, které spolu kandidovaly

v různých koalicích napříč republikou, jsme utvořili agregovanou skupinu „středopravé koalice.“

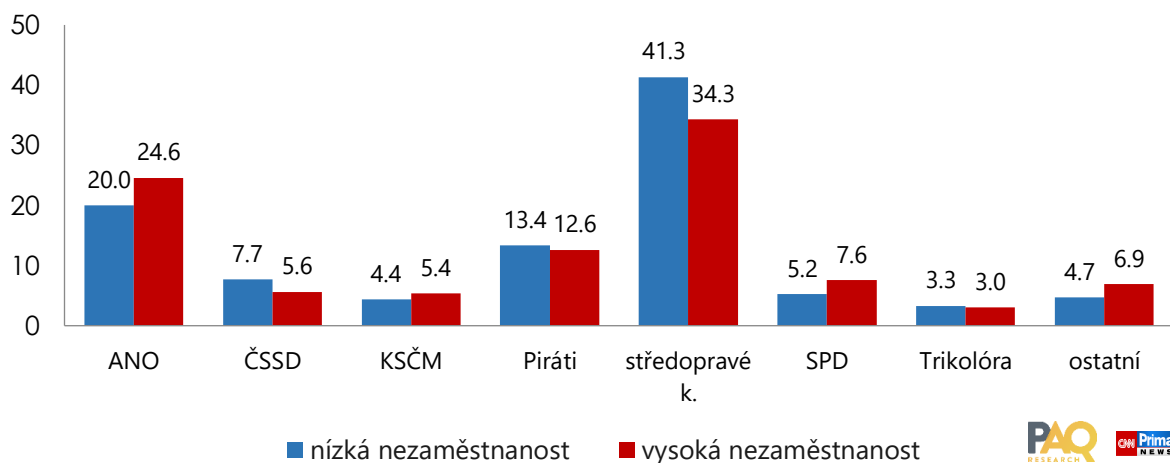
Pro přesnější analýzu jsme použili tzv. logistickou regresní analýzu. Logistická analýza se ptá, nakolik se liší šance účasti ve volbách u dvou obyvatel z obcí, které se liší daným faktorem (například mírou exekvovanosti), ale všechny ostatní faktory i kontrolní proměnné (účast v minulých volbách, kraj, výsledky stran v minulých volbách) jsou v těchto obcích srovnatelné. Díky této metodě jsme tak mnohem lépe schopni izolovat vliv jednotlivých proměnných.

Nicméně při interpretaci následujících grafů a regresních koeficientů je důležité mít na paměti, že se jedná o analýzu na úrovni obcí a nelze bez dalšího šetření přenášet závěry na jednotlivce. (To, co platí pro obyvatele obcí s vysokou nezaměstnaností, nemusí platit pro samotné nezaměstnané jednotlivce). Jednalo by se totiž o tzv. „ekologický klam“, tedy úsudek o povaze jednotlivých dat odvozený od závěru pro skupinu.

1. Úvodní deskripce: Výsledky stran v typech obcí

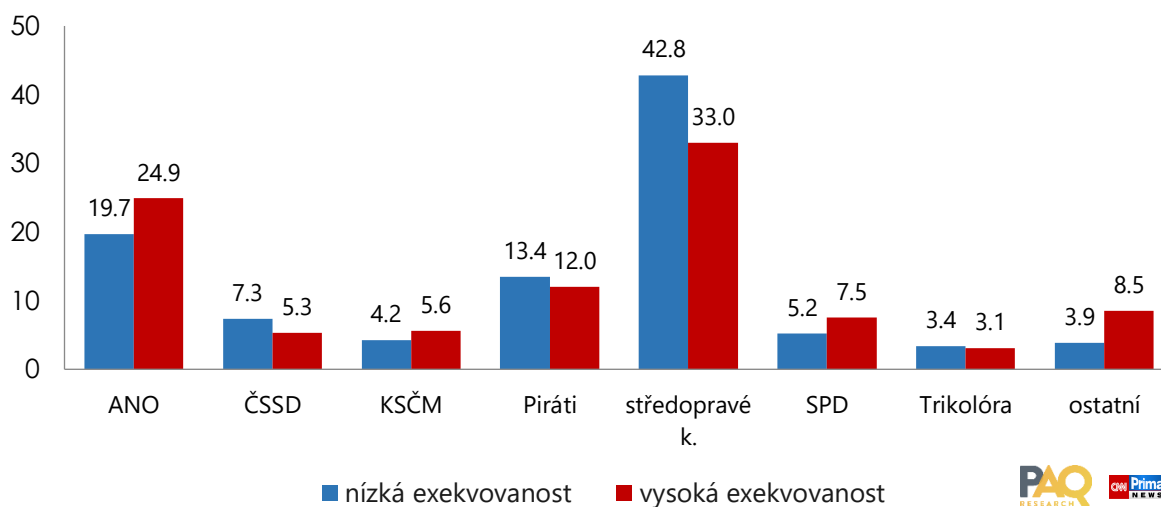
Výsledky stran v krajských volbách souvisí s rozšířením socioekonomických problémů. Graf 1.1 znázorňuje zisk jednotlivých stran a koalic v obci podle míry nezaměstnanosti v obci. Do skupiny „nízká nezaměstnanost“ patří tercil obcí s nejnižší nezaměstnaností a do skupiny „vysoká nezaměstnanost“ tercil obcí s nejvyšší nezaměstnaností tak, aby obě skupiny obcí obsahovaly přibližně třetinu oprávněných voličů. Hnutí ANO 2011, KSČM a SPD měly vyšší zisky v obcích s vysokou nezaměstnaností než v obcích s nízkou nezaměstnaností. Nejpatrnější je absolutní rozdíl u hnutí ANO, které v obcích s vysokou nezaměstnaností získalo 24,6 % hlasů, zatímco v obcích s nízkou nezaměstnaností pouze 20 %. Významně silnější v obcích s vysokou nezaměstnaností byla i SPD. U tradičně levicových stran ČSSD a KSČM však již tento efekt neexistoval – naopak ČSSD má v obcích s vyšší nezaměstnaností nižší zisk. Stejně tak Piráti a středopravé koalice byli úspěšnější v obcích s nízkou nezaměstnaností. U středopravých koalic pak tento rozdíl byl 7 procentních bodů v absolutním srovnání.

Graf 1.1. Zisk jednotlivých stran a koalic podle nezaměstnanosti v obci (v %)

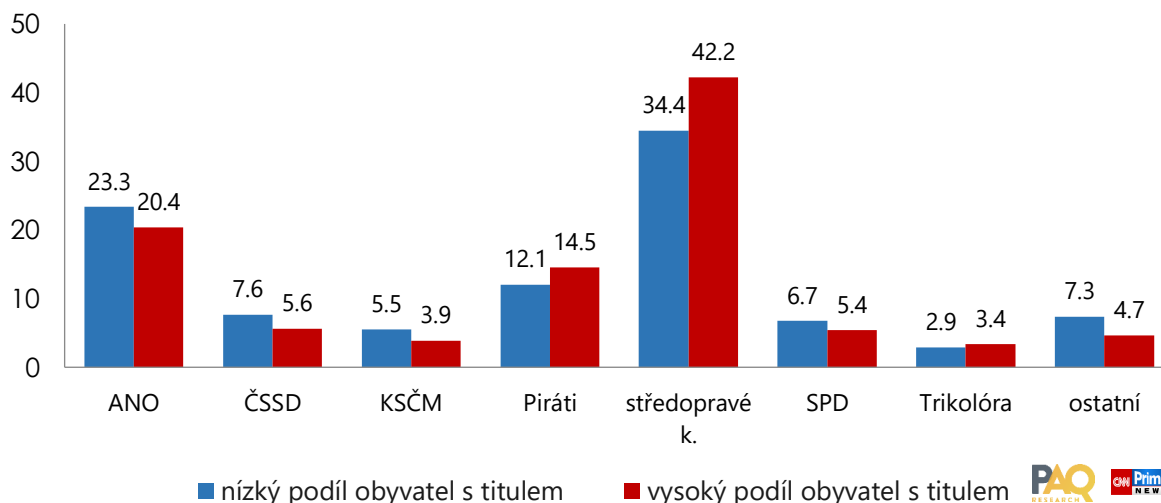
Graf 1.2 znázorňuje zisk jednotlivých stran a koalic v obci podle podílu obyvatel obce v exekuci. Nabízí podobný obrázek jako zisky stran v obcích rozdělených podle nezaměstnanosti. Opět hnutí ANO 2011 a SPD měly vyšší zisky v obcích s vyšší exekvovaností. U hnutí ANO tento rozdíl činil 4,8 procentního bodu. Naopak ČSSD, Piráti a středopravé koalice byli úspěšnější v obcích s nižší exekvovaností. U středopravých koalic tento rozdíl činil 9,8 procentního bodu.

Graf 1.2: Zisk stran a koalic podle exekvovanosti v obci v (%)

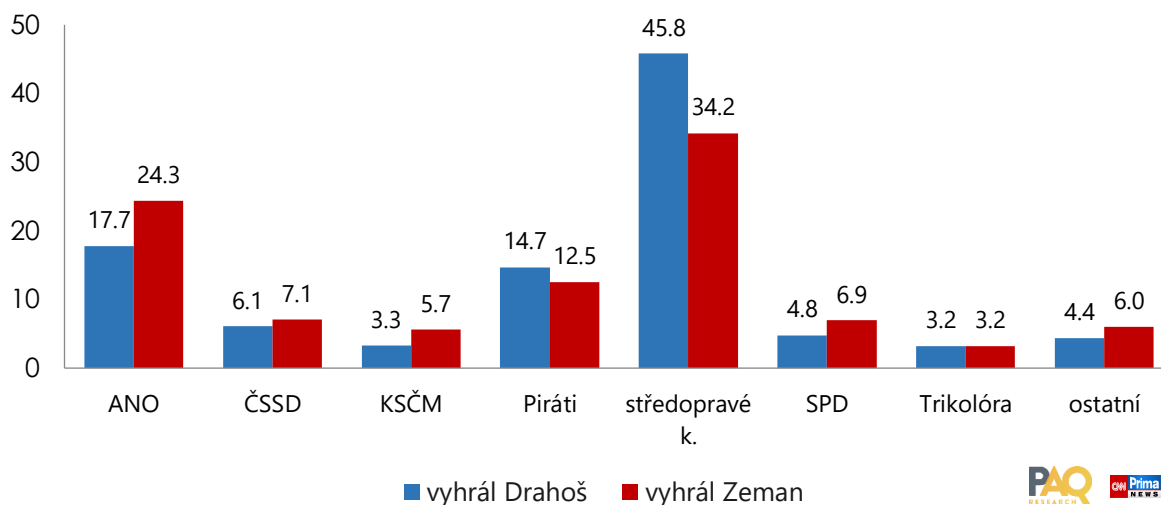
Graf 1.3 znázorňuje zisky jednotlivých stran a koalic v obcích podle podílu obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Tentokrát se díváme na opačný příběh, neboť Piráti, středoprávé koalice a mírně i Trikolora měli vyšší zisky v obcích s vyšším podílem vysokoškolsky vzdělaných lidí, a naopak hnutí ANO, ČSSD, KSČM a SPD uspěli spíše v obcích s nižším podílem vysokoškolsky vzdělaných lidí.

Graf 1.3: Zisk stran podle zastoupení VŠ vzdělaných v obci (v %)

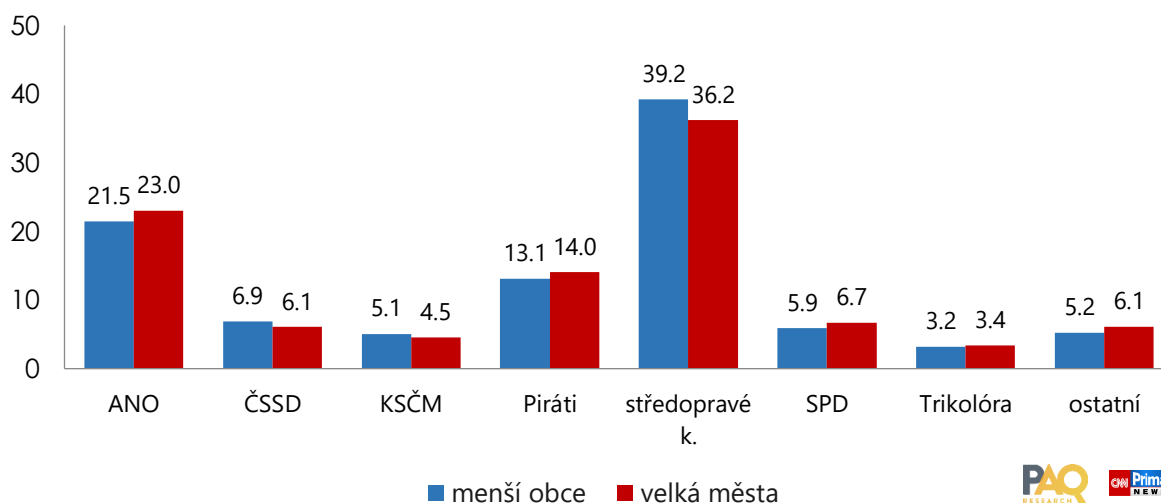
Graf 1.4 znázorňuje zisky jednotlivých stran a koalic v obcích, ve kterých v druhém kole prezidentských voleb v roce 2018 vyhrál buď Miloš Zeman, či Jiří Drahoš. Je zřejmé, že i tento graf nabízí podobný obrázek jako grafy předešlé. V obcích, kde zvítězil Miloš Zeman, měli vyšší zisk hnutí ANO, KSČM, SPD a tentokrát i ČSSD. Naopak v obcích, kde zvítězil Jiří Drahoš, byli úspěšnější Piráti a středoprávé koalice. U hnutí ANO byl rozdíl 6,6 % a u středoprávých koalic 11,6 %.

Graf 1.4: Zisk stran podle toho, kdo vyhrál prezidentské volby (v %)

Graf 1.5 znázorňuje zisky jednotlivých stran a koalic v obcích do cca 2 300 obyvatel a ve městech nad cca 20 700 obyvatel. Graf ukazuje, že toto dělení neodhaluje žádné velké rozdíly v porovnání s předešlými děleními. Přesto lze konstatovat, že hnutí ANO, Piráti a SPD byli úspěšnější spíše ve větších městech a naopak ČSSD, KSČM a středoprávní koalice uspěli spíše v menších obcích.

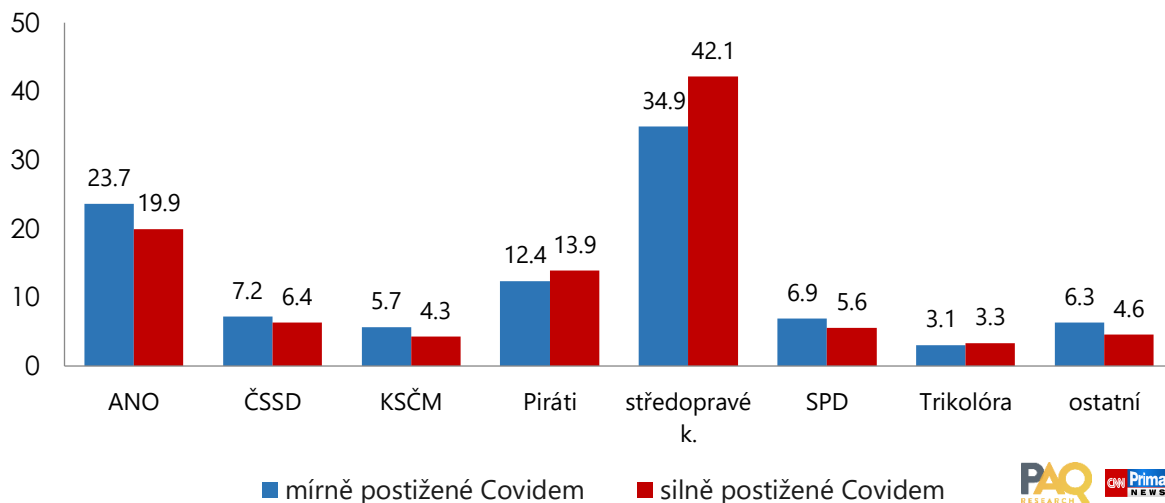
Graf 1.5. Zisk jednotlivých stran a koalic podle velikosti obce (v %)

Graf 1.6 znázorňuje zisky jednotlivých stran a koalic v obcích podle rozšíření covidu-19 v týdnu před volbami. I když by se mohlo zdát, že vidíme podobný obraz tomu, kdy obce byly rozděleny podle podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva (hnutí ANO, ČSSD, KSČM, SPD uspěli spíše v obcích mírně postižených covidem-19, zatímco Piráti a středoprávní koalice spíše v obcích silně postižených covidem-19), do výsledků spíše

promlouvá, že oblasti silně postižené covidem-19 se výrazně překrývají s oblastmi s vysokým podílem vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva.

Graf 1.6. Zisk stran podle rozšíření covidem-19 v regionu (v %)

I proto je důležité tyto ilustrativní výsledky podložit exaktnější metodou. Jelikož vlivy různých faktorů se mohou kombinovat a je tak těžké určit jejich významnost, zkoumali jsme vliv jednotlivých třídících proměnných na zisky stran pomocí regresní analýzy v sekci 3.

2. Vliv ekologických (regionálních) faktorů na mobilizaci voličů

Důležitým faktorem všech voleb druhého řádu je volební účast. Se snížením účasti na 20 až 40 % totiž struktura účasti výrazně ovlivňuje celkové výsledky voleb.¹ Nejprve prozkoumáme, jak ekologické faktory jako nezaměstnanost a exekvovanost v obci, podíl VŠ vzdělaných lidí v obci, rozšíření infekce covid-19 či velikost obce měly vliv na účast.

Otázka v této analýze zní, zda mobilizace voličů přímo závisela na těchto faktorech – tedy, zda se zasažení obce koronavirem projevilo do redukce účasti voličů, zda se vzdělanější voliči mobilizovali více než obvykle a podobně.²

Abychom souvislost těchto faktorů a jejich možný vliv na účast prozkoumali, musíme očistit vliv (tzv. kontrolovat) ostatních proměnných. Například nižší či vyšší účast voličů z obcí zasažených koronavirem může být dána tím, že virus před volbami zasáhl specifické kraje. V nich je účast dána tím, kdo v nich kandiduje či jak jsou lidé spokojení se stávajícím vedením kraje a podobně. V analýze kontrolujeme vliv kraje.

Vyšší účast voličů z obcí s vysokým počtem vysokoškoláků nemusí být dána vzděláním, ale tím, že vysokoškoláků je více ve velkých městech. Proto v analýze používáme obě proměnné a ptáme se, zda vzdělání v obci hrálo roli i v jinak stejně velkých obcích.

V naší analýze se přitom ptáme na to, co bylo klíčové pro mobilizaci voličů. V krajských volbách je typicky nižší účast v chudých regionech a zjištění, že nezaměstnanost (dlouhodobě) souvisí s nižší účastí, by nebylo překvapivé. Zajímá nás změna volební účasti. Proto v analýze kontrolujeme volební účast v krajských volbách 2016. Otázka tedy zní, zda například rozšíření koronaviru či exekucí mělo vliv na posun účasti proti normálu, který je vysvětlitelný účastí v dané obci v minulosti.

Efekty jednotlivých proměnných zkoumáme tzv. logistickou regresní analýzou.³ Její jednotkou jsou všichni obyvatelé ČR s oprávněním volit – u všech známe údaje o jejich bydlišti. Logistická analýza se ptá, nakolik se liší šance účasti ve volbách u dvou obyvatel z obcí, které se liší daným faktorem (například mírou exekvovanosti), ale všechny ostatní faktory i kontrolní proměnné (účast v minulých volbách, kraj, výsledky stran v minulých volbách) jsou v těchto obcích srovnatelné.

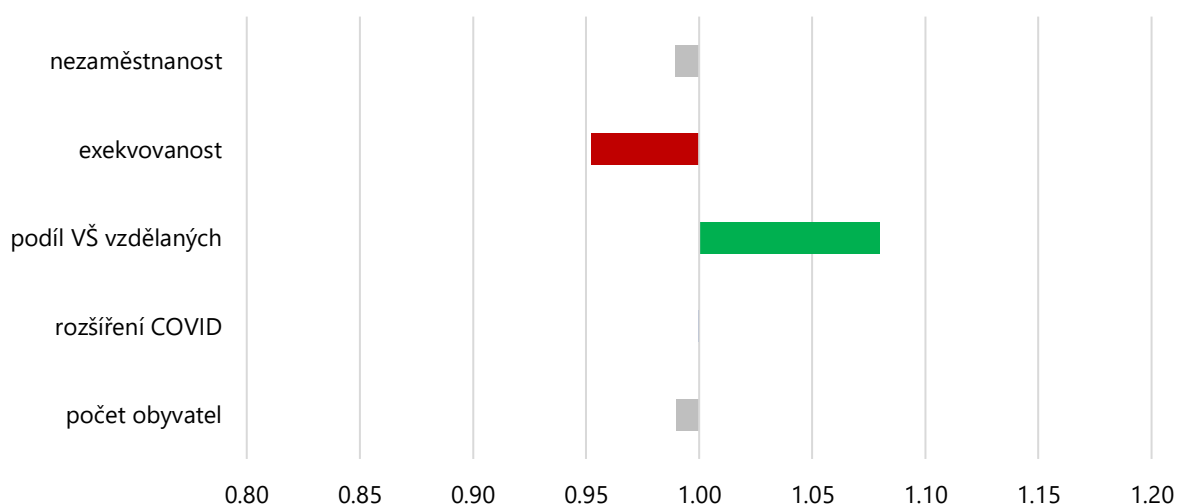
¹ Linek, Lukáš. 2013. *Kam se ztratili voliči? Vysvětlení vývoje volební účasti v České republice v letech 1990-2010*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. 334 s. ISBN 978-80-7325-314-1.

² <https://denikn.cz/457733/byt-babisem-bojim-se-spojovani-pravice-a-snazim-se-ji-rozhadat-rika-politolog/>

³ Statistická metoda pro určení odhadu pravděpodobnosti nějakého jevu (závisle proměnné) na základě určitých známých skutečností (nezávisle proměnných), které mohou ovlivnit výskyt jevu.

Protože proměnné mají různé rozsahy hodnot – některé jsou v procentech, další v počtu nakažených na 1000 obyvatel a další v prostých počtech – používáme pro zobrazení vlivu standardizovaný ukazatel, tzv. Exp(B) při posunu z prvního na třetí kvartil. Ukazujeme, jak se liší šance na účast lidí z jinak srovnatelných obcí, pokud je tato obec například z hlediska exekvovanosti na 25. percentilu v ČR (nízká exekvovanost) a na 75. percentilu v ČR (vysoká exekvovanost). Vliv proměnných na Grafu 2.1 tak lze porovnávat mezi sebou.

Graf 2.1. Vliv na změnu účasti - mobilizaci voličů

Binární logistická regrese. Predikovaná proměnná: účast v krajských volbách 2020.

Graf ukazuje změnu šance na účast, pokud je respondent z obce ve 25. percentilu a z obce v 75.

percentilu v míře nezaměstnanosti, exekvovanosti, počtu vysokoškoláků, rozšíření koronaviru a počtu obyvatel.

Kontrolované proměnné (mimo graf): kraje NUTS3, účast v minulých volbách.

Populace: oprávnění voliči.

Z analýzy vyplývá, že největší pozitivní vliv na změnu ve volební účasti měl podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí v obci. Oproti minulým volbám se i v rámci krajů mobilizovala vzdělanější část populace, respektive zvýšil se rozdíl mezi účastí vzdělanějších a méně vzdělaných mikroregionů ve společnosti. Tento jev přitom není dán mobilizací velkoměstských voličů – počet obyvatel v obci má na rozdíl od míry vzdělanosti na volební mobilizaci účasti minimální vliv.

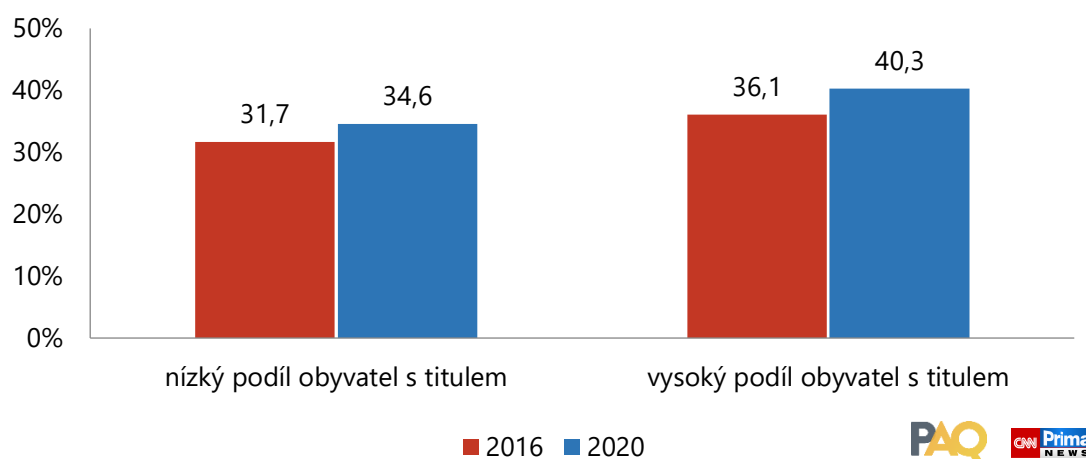
Druhým nejvíce vysvětlujícím faktorem je míra exekucí v obci. V obcích s vysokou exekvovaností byla účast pod standardem z minulých voleb. Nejde přitom o prostý vliv „bohatosti“ regionu – míra exekvovanosti totiž s poklesem účasti souvisí i při očištění vlivu kraje jako celku, míry nezaměstnanosti a vzdělání v obcích. O volby tedy ztrácejí zájem lidé specificky z obcí s vysokou exekvovaností, s níž je spojena vyšší míra

sociálního vyloučení, menší důvěra institucím a demokracii,⁴ ale i výrazně nižší úspěšnost dětí ve vzdělávání.⁵

Analýza zároveň nenalézá **žádné** podložení pro to, že by rozšíření **covidu-19** v regionu nějak ovlivnilo volební účast v dané obci či že by letos nastala změna v mobilizaci městských a venkovských voličů.

Tyto výsledky v jednorozměrném pohledu ilustruje i graf 2.2, který zobrazuje volební účast v letech 2016 a 2020 v obcích s nízkým podílem vysokoškoláků a s vysokým podílem vysokoškoláků. Zatímco v obcích s nízkým podílem obyvatel s VŠ vzděláním narostla volební účast o 2,9 %, v obcích s vysokým podílem obyvatel s VŠ vzděláním tomu bylo o 4,2 %.

Graf 2.2. Volební účast podle vzdělanosti v obci

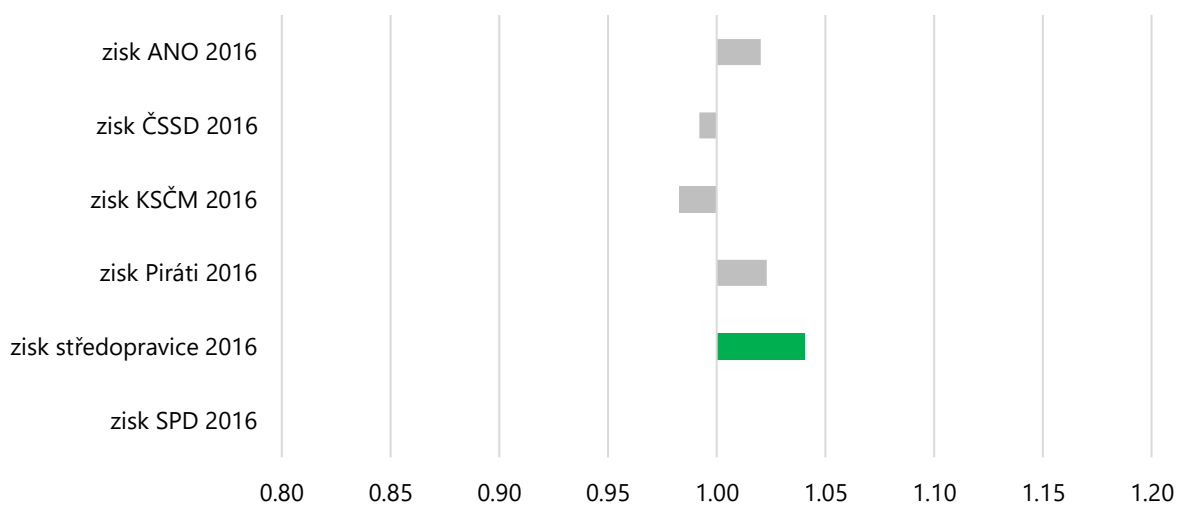

Analogicky lze zkoumat mobilizaci voličů jednotlivých stran. V logistické regresní analýze (Grafu 2.3) analyzujeme, jak šance obyvatel na účast v aktuálních volbách souvisela se ziskem stran v krajských volbách 2016. Jinými slovy, zda se voleb účastnilo více lidí z obcí, v nichž při posledních volbách výrazně uspěli ANO, ČSSD apod. (opět zde kontrolujeme pro jednotlivé kraje).

⁴ <https://a2larm.cz/2018/12/exekuce-jsou-divoka-karta-ceske-spolecnosti/>

⁵ <https://www.paqresearch.cz/post/souvislost-soci%C3%A1ln%C3%ADho-znev%C3%BDhodn%C4%9Bn%C3%AD-a-vzd%C4%9BI%C3%A1vac%C3%ADch-probl%C3%A9m%C5%AF>

Graf 2.3. Vliv minulého volebního chování na změnu účasti

Binární logistická regrese. Predikovaná proměnná: účast v krajských volbách 2020.

Graf ukazuje změnu šance na účast, pokud je respondent z obce ve 25. percentilu a z obce v 75. percentilu z hlediska zisku dané strany v krajských volbách 2016.

Kontrolované proměnné (mimo graf): kraje NUTS3, účast v minulých volbách, nezaměstnanost, exekvovanost, počet VŠ vzdělaných v obci, velikost obce a rozšíření covidu-19.

Populace: oprávnění voliči.

Analýza naznačuje, že došlo k vyšší mobilizaci bývalých voličů středopravých stran a koalic (ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN). Lidé z obcí, kde tyto strany v minulých volbách uspěly, svou účast oproti minulým volbám navyšovali. To přitom platí i v rámci krajů a při kontrole exekvovanosti, vzdělanosti v obci a dalších faktorů. Účast tedy nenarostla více jen mezi vzdělanějšími segmenty společnosti, ale specificky tam, kde se volí středopravé strany.

Z analýzy se naopak nezdá, že by nižší volební účast zklamala hnutí ANO 2011. Jeho voliči z roku 2016 byli zřejmě mobilizovaní i nadprůměrně, ale občas mohli volit jiné strany.

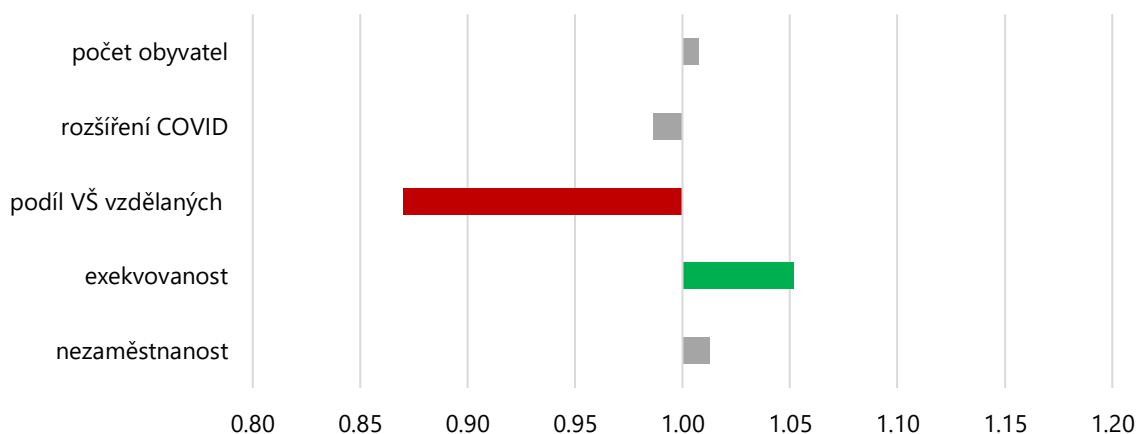
3. Vliv ekologických (regionálních) faktorů na zisky jednotlivých stran

a. ANO 2011

Logistickou regresní analýzu jsme dále využili pro zkoumání vlivů jednotlivých faktorů na změnu v podpoře jednotlivých stran mezi lety 2016 a 2020. Jednotkou jsou všichni obyvatelé ČR s oprávněním volit – u všech známe jejich bydliště. Logistická analýza se ptá, nakolik se liší šance účasti ve volbách u dvou obyvatel z obcí, které se liší daným faktorem (například mírou exekvovanosti), ale všechny ostatní faktory i kontrolní proměnné (účast v minulých volbách, kraj, výsledky stran v minulých volbách) jsou v těchto obcích srovnatelné.

Pro porovnání vlivů různých faktorů používáme standardizovaný ukazatel tzv. Exp(B). Ukazujeme, jak se liší šance na účast lidí z jinak srovnatelných obcí, pokud je tato obec například z hlediska exekvovanosti na 25. percentilu v ČR (nízká exekvovanost) a na 75. percentilu v ČR (vysoká exekvovanost). Následující Graf 3.1 tedy ilustruje vliv jednotlivých třídících proměnných na změnu v podpoře hnutí ANO.

Graf 3.1: Vliv na změnu v podpoře hnutí ANO

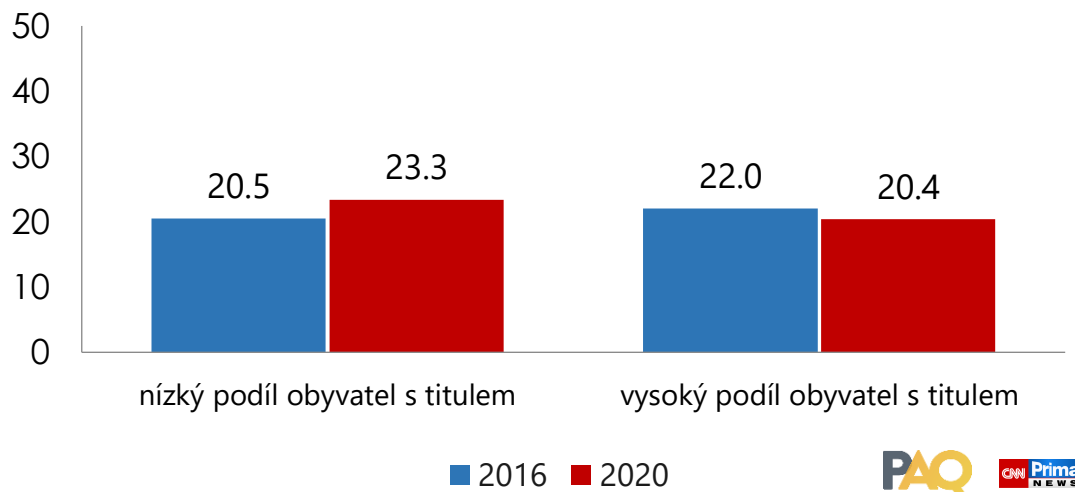

Binární logistická regrese. Graf ukazuje změnu šance na volbu ANO, pokud je respondent z obce ve 25. percentilu a z obce v 75. percentilu v počtu obyvatel, míře exekucí, počtu vysokoškoláků, atd. Predikovaná proměnná: volba ANO 2011. Kontrolované proměnné (mimo graf): Kraje NUTS3, zisk ANO 2011 v obci v krajských volbách 2016. Populace: účastníci voleb.

Graf odhaluje, že ze sledovaných faktorů měl největší vliv podíl vysokoškolsky vzdělaných v obci. Tento relativně silný faktor byl na druhé straně částečně vyvážen pozitivním vlivem podílu exekvovaných osob v obci. Analýza tedy naznačuje, že oproti

volbám v roce 2016 hnutí ANO 2011 ztrácelo hlasy zejména v oblastech s vysokou vzdělaností, a naopak získávalo v oblastech se socioekonomickými problémy.

Graf 3.2: Zisk hnutí ANO podle VŠ vzdělání (v %)

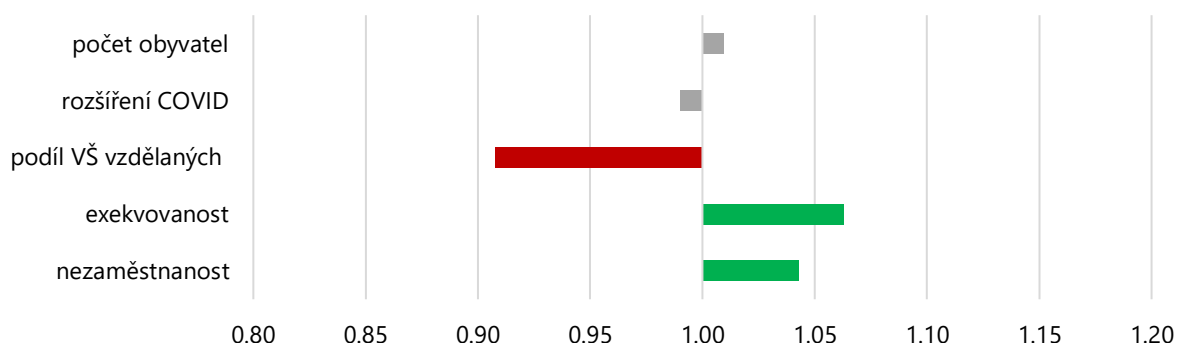

Graf 3.2 znázorňuje zisk hnutí ANO 2011 v roce 2016 a 2020 v obcích seřazených podle míry nezaměstnanosti v srpnu 2020 a rozdělených na tercily tak, že ve skupině obcí s „nízkým podílem obyvatel s titulem“ a ve skupině obcí s „vysokým podílem obyvatel s titulem“ je přibližně třetina oprávněných voličů. Zatímco v obcích s nízkým podílem vysokoškolsky vzdělaných obyvatel hnutí ANO získalo oproti roku 2016 o 2,8 % hlasů více, v obcích s vysokým podílem vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva hnutí ANO ztratilo 1,6 %.

b. SPD

Podobné výsledky nabízí i logistická regresní analýza změny zisků SPD v obci mezi lety 2016 a 2020. Na změnu zisku SPD měl silný negativní vliv podíl vysokoškolsky vzdělaných v obci, naopak podíl lidí v exekuci či podíl nezaměstnaných osob měly pozitivní vliv na změnu zisku SPD.

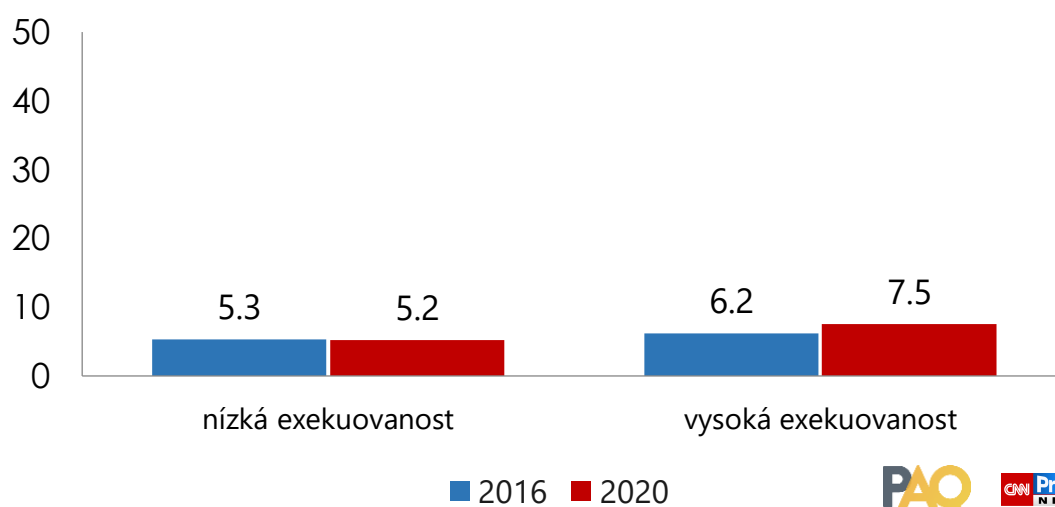
Graf 3.4: Vliv na změnu v podpoře SPD

Binární logistická regrese. Graf ukazuje změnu šance na volbu SPD, pokud je respondent z obce ve 25. percentilu a z obce v 75. percentilu v počtu obyvatel, míře exekucí, počtu vysokoškoláků atd. Predikovaná proměnná: volba SPD. Kontrolované proměnné (mimo graf): Kraje NUTS3, zisk SPD v obci v krajských volbách 2016. Populace: účastníci voleb.

Graf 3.4 potvrzuje závěry předešlé logistické regresní analýzy. Zatímco v obcích s nízkým podílem obyvatel v exekuci SPD ztratila oproti roku 2016 0,1 %, v obcích s vysokým podílem obyvatel v exekuci SPD získala 1,3 %.

Graf 3.4: Zisk SPD podle exekvovanosti (v %)

c. středopravé koalice (ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN)

U regresní analýzy změny zisků středopravých koalic se rozšíření onemocnění covid-19 v regionu týden před volbami ukazuje jako relativně silný pozitivní faktor. Nicméně kvůli neúplnému seznamu všech relevantních třídících proměnných, nelze s jistotou vyloučit, že toto rozšíření covidu-19 nekoreluje s jinou skrytou proměnnou. Silný pozitivní vliv byl i podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v obci. Naopak podíl exekvovaných a nezaměstnaných v obci měl negativní vliv na změny v podpoře středopravých koalic.

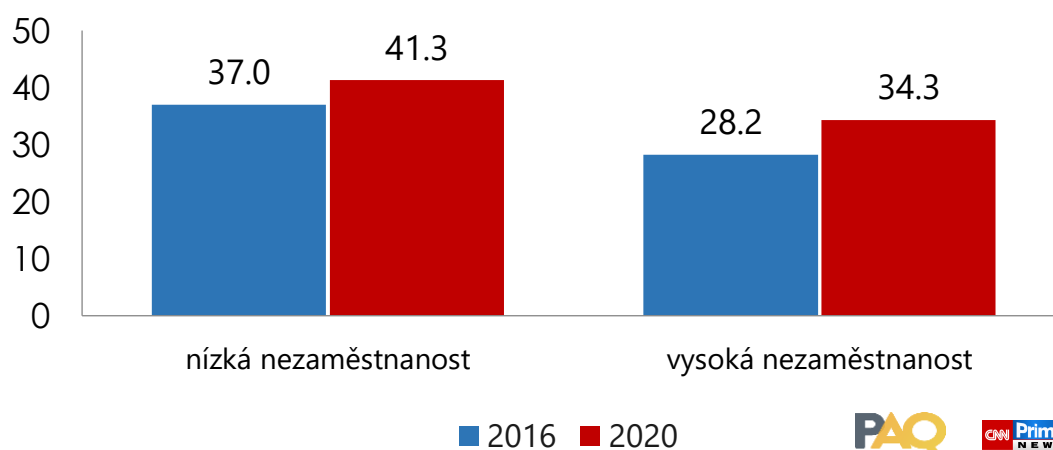

Binární logistická regrese. Graf ukazuje změnu šance na volbu středopravých koalic, pokud je respondent z obce ve 25. percentilu a z obce v 75. percentilu v počtu obyvatel, míře exekucí, počtu vysokoškoláků atd.

Predikovaná proměnná: volba středopravých koalic. Kontrolované proměnné (mimo graf): Kraje NUTS3, zisk středopravých koalic v obci v krajských volbách 2016. Populace: účastníci voleb.

Jak je vidět z Grafu 3.8, i přes negativní vliv výše nezaměstnanosti v obci na změnu v podpoře středopravých koalic, středopravé koalice navýšily svůj zisk v obcích s vysokou nezaměstnaností o 6,1 % a v obcích s nízkou nezaměstnaností o 4,3 %. Tento rozdílný „výsledek“ názorně ukazuje výhodu logistické regresní analýzy, která kontroluje další relevantní údaje a mezi vysvětlujícími proměnnými má i údaj o tom, v jakém kraji se daná obec nachází.

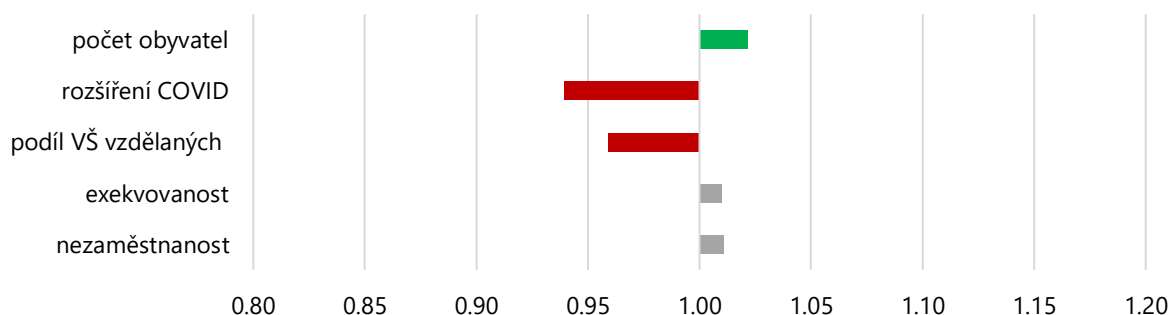
Graf 3.8: Zisk středopravých koalic podle nezaměstnanosti (v %)

d. ČSSD

Naopak regresní analýza změny podpory ČSSD v obci odhalila negativní vliv rozšíření covidu-19 v regionu a podílu vysokoškolsky vzdělaných v obci. Opět kvůli faktu, že nejpostiženější oblasti covidem-19 byly často kolem Prahy, nelze vyloučit vliv skryté proměnné. Negativní byl i vliv podílu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v obci. Nicméně to nemusí zákonitě znamenat, že by bývalí voliči ČSSD v obcích s vysokou vzdělaností volili jiné strany či zůstali doma, ale při cca 5% zisku ČSSD je možné, že v obcích s vyšším podílem vysokoškolsky vzdělaných osob se mobilizoval větší počet voličů jiných stran a podíl hlasů pro ČSSD tak klesl. Naopak na změnu v podpoře ČSSD měl slabý pozitivní vliv počet obyvatel obce.

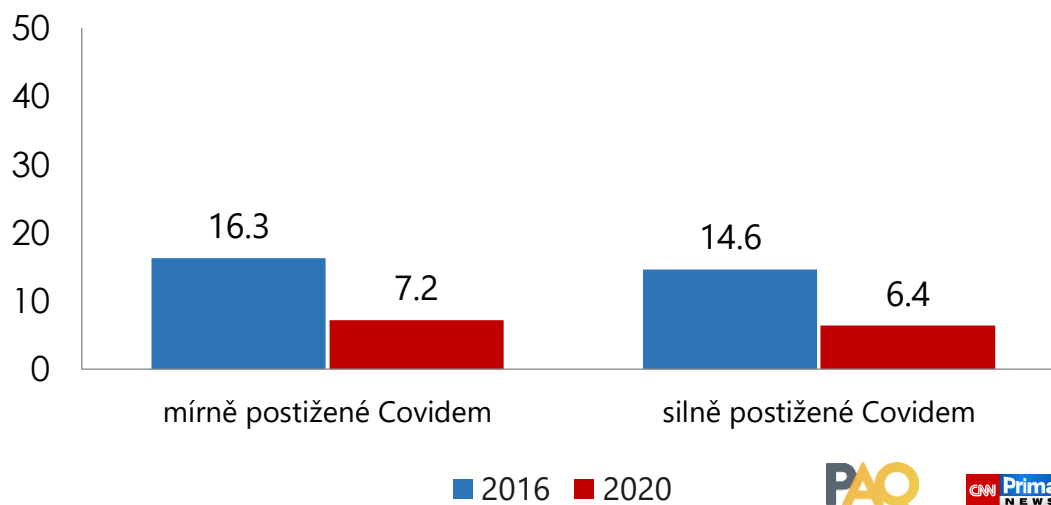
Graf 3.7: Vliv na změnu v podpoře ČSSD

Binární logistická regrese. Graf ukazuje změnu šance na volbu ČSSD, pokud je respondent z obce ve 25. percentilu a z obce v 75. percentilu v počtu obyvatel, míře exekucí, počtu vysokoškoláků atd. Predikovaná proměnná: volba ČSSD. Kontrolované proměnné (mimo graf): Kraje NUTS3, zisk ČSSD v obci v krajských volbách 2016. Populace: účastníci voleb.

I tentokrát negativní vliv rozšíření covidu-19 na úrovni obcí není vidět v agregovaném Grafu 3.8 a logistická analýza tak nabízí přesnější obrázek (i přes možnost skryté proměnné).

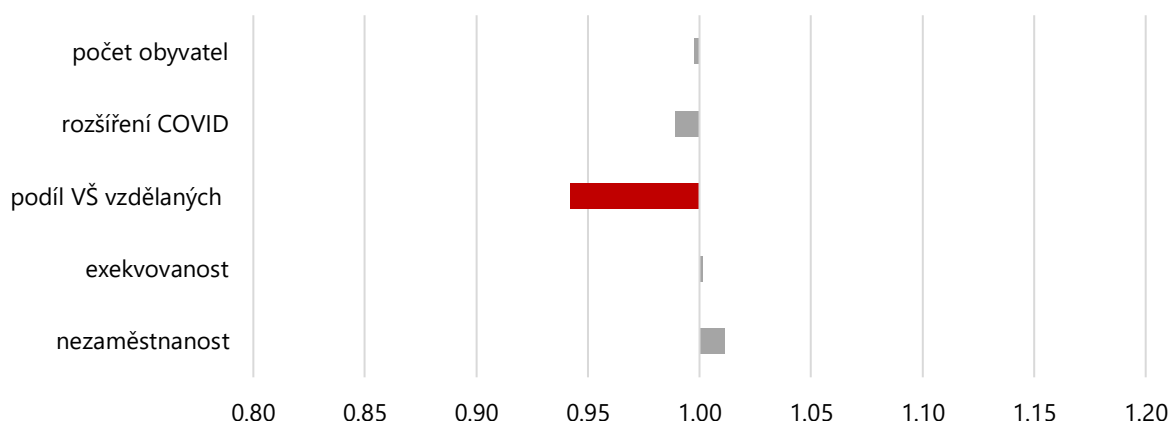
Graf 3.8: Zisk ČSSD podle rozšíření covidu-19 (v %)

e. KSČM

Na změnu v podpoře KSČM měl největší, negativní, vliv podíl vysokoškolsky vzdělaných osob v obci. Nicméně to opět nemusí zákonitě znamenat, že by bývalí voliči KSČM v obcích s vysokou vzdělaností volili jiné strany či zůstali doma.

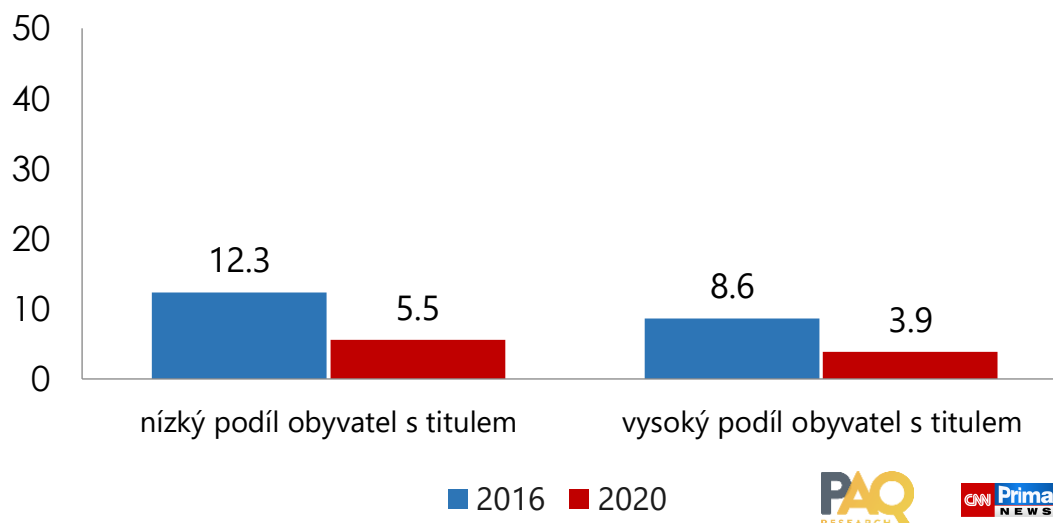
Graf 3.9: Zisk na změnu v podpoře KSČM

Binární logistická regrese. Graf ukazuje změnu šance na volbu KSČM, pokud je respondent z obce ve 25. percentilu a z obce v 75. percentilu v počtu obyvatel, míře exekucí, počtu vysokoškoláků atd. Predikovaná proměnná: volba KSČM. Kontrolované proměnné (mimo graf): Kraje NUTS3, zisk KSČM v obci v krajských volbách 2016. Populace: účastníci voleb.

Graf 3.10 znázorňuje obdobnou relevantní ztrátu (cca 60%) podílu hlasů pro KSČM v obou skupinách obcí a opět ukazuje, že hrubá analýza za účelem jednoduché vizualizace nemusí odhalit vše.

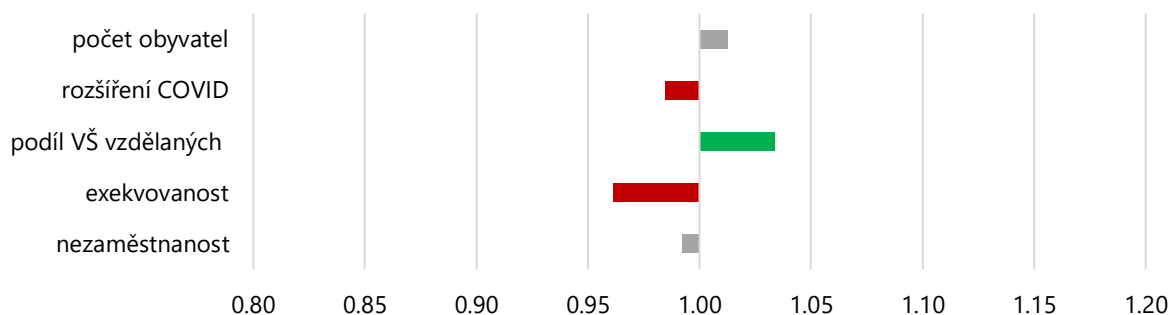
Graf 3.10: Zisk KSČM podle VŠ vzdělání (v %)

f. Piráti

Graf 3.11 ukazuje, že na změnu v podpoře Pirátů měl největší pozitivní vliv podíl vysokoškolsky vzdělaných osob v obci. Obdobně silný, ale tentokrát negativní byl vliv exekvovanosti v dané obci.

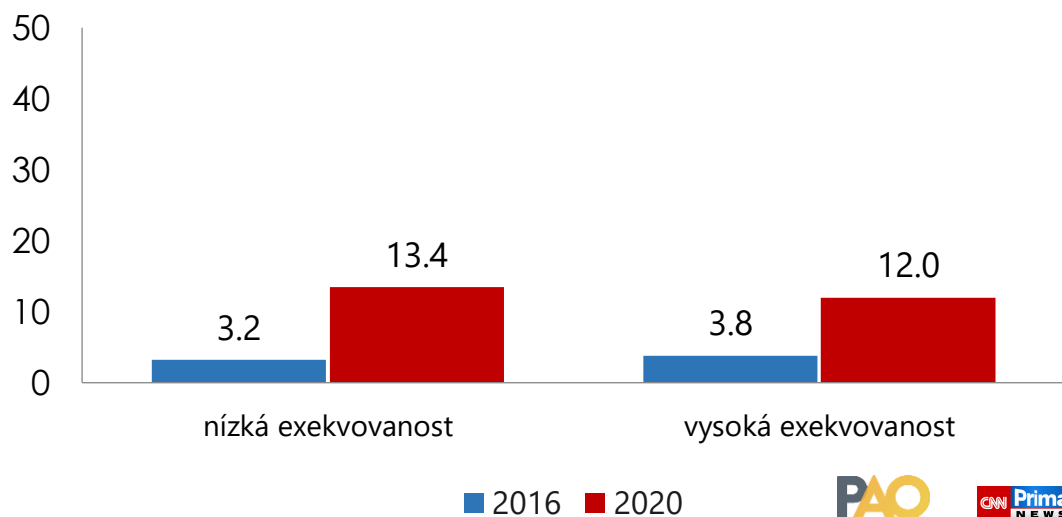
Graf 3.11: Vliv na změnu v podpoře Pirátů

Binární logistická regrese. Graf ukazuje změnu šance na volbu Pirátů, pokud je respondent z obce ve 25. percentilu a z obce v 75. percentilu v počtu obyvatel, míře exekucí, počtu vysokoškoláků atd. Predikovaná proměnná: volba Pirátů. Kontrolované proměnné (mimo graf): Kraje NUTS3, zisk Pirátů v obci v krajských volbách 2016. Populace: účastníci voleb.

Graf 3.12 ukazuje, že na rozdíl od roku 2016 byli Piráti tentokrát úspěšnější v obcích s nízkou exekvovaností.

Graf 3.12: Zisk Pirátů podle exekvovanosti (v %)

4. Shrnutí

Z výsledků logistické regresní analýzy změny volební účasti v obcích lze konstatovat, že v krajských volbách se mobilizovali zejména voliči v obcích s vysokou vzdělaností. Naopak voliči v obcích se sociálními problémy (např. vysoká exekvovanost) zůstali oproti roku 2016 spíše doma. Zároveň se aktivizovali voliči v obcích, kde v roce 2016 uspěli zejména středopravé strany, Piráti a do jisté míry i ANO 2011. Naopak voliči v obcích, kde v roce 2016 uspěli ČSSD a KSČM zůstali oproti roku 2016 spíše doma. Z těchto výsledků vyplývá, že v letošních krajských volbách se **opozičním stranám** podařilo **aktivizovat své voliče** a přesvědčit je o důležitosti krajských voleb. Opačný závěr platí pro poražené v těchto volbách, tedy ČSSD a KSČM. Z výsledků též vyplývá, že oproti mnohým předpokladům **rozšíření covidu-19** či velikost obce neměli **žádný** významný vliv na změnu volební účasti v obci.

K nejzajímavějším výsledkům logistické regresní analýzy změn podpory jednotlivých stran patří negativní vliv **vzdělanosti**, a naopak pozitivní vliv **exekvovanosti** na **změnu v podpoře ANO 2011**. Tyto výsledky podporují tezi o změně elektorátu ANO 2011, který se čím dál tím více podobá tradičnímu elektorátu levicových stran. Podobný závěr lze také učinit u změny v podpoře SPD. Opačný závěr platí pro středopravé strany a Piráty, kteří navýšili své zisky v obcích s vysokou vzdělaností díky úspěšné mobilizaci těchto voličů.